

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Stortinget
Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

14/3340-

24.09.14

Vedrørende Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Campus Kongsberg

Jeg viser til brev fra Kontroll- og konstitusjonskomiteen 17.06 2014 om flytting av studiested Kongsberg ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold.

Komiteen ber om en orientering fra kunnskapsministeren om følgende:

- 1) *Komiteen ber om en orientering om bakgrunnen for flytting av skolens avdeling på Kongsberg, herunder flyttekostnader og leiekostnader før og etter flytting.*

Bakgrunn

Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Campus Kongsberg er i dag lokalisert på Raumyr som ligger i utkanten av Kongsberg sentrum. Bygningen på Raumyr ble bygget for høyskolens virksomhet i 1992. Høgskolen leier ca. 13 000 kvm bto. av Statsbygg. Leieavtalen var på 20 år og ga høyskolen rett til å forlenge leieforholdet i 10 år på opprinnelige vilkår.

Leiekontrakten for lokalene på Raumyr utløp 31.05.2012 og ble i forhandlinger med Statsbygg forlenget til 31.08.2015. I forbindelse med utløpet av leiekontrakten ønsket høyskolen en vurdering av om lokalene fortsatt var egnet for høyskolens virksomhet, om det var behov for ombygninger eller om det var hensiktsmessig å vurdere andre alternativer, jf. Høgskolen i Buskeruds styrevedtak 11.02.2010.

Kongsberg kommune redegjorde for sitt arbeid med en sentrumsplan for daværende styre ved Høgskolen i Buskerud 16.09.2010. Lokaliseringsalternativ i sentrum ble presentert der høyskolen ble vurdert som aktør. Høyskolestyret ba i samme møte om å få presentert et alternativ basert på dagens lokalisering på Raumyr.

Høgskolen i Buskerud tok kontakt med Statsbygg for å vurdere om dagens lokaler kunne forbedres og tilpasses høyskolens fremtidige behov. Statsbygg gjennomførte en utredning som viste at lokalene kunne bygges om til en moderne campus, jf. mulighetsstudie fra Signal Arkitekter av april 2011. Alternativet som ble utredet fra Statsbyggs side var full oppgradering av anlegget på Raumyr. Statsbyggs vurdering var at ombygningene kunne gjennomføres uten økte husleiekostnader, forutsatt at leid areal på Raumyr ble redusert med ca. 2 000 kvm brutto. Mulighetsstudien ble presentert for styret ved Høgskolen i Buskerud 24.05.2011.

Styret ved Høgskolen i Buskerud vedtok 16.06.2011 enstemmig utvikling av studiestedet i nye lokaler i Kongsberg sentrum. Til grunn for styrets beslutning var ønsket om moderne og mer funksjonelle arealer for virksomheten, mulighet for bedre faglig samarbeid med den tekniske fagskolen, fysisk nærhet til relevante næringsaktører og økning av studiestedets attraktivitet blant annet i form av bedring av studentvelferden gjennom tilgang til kultur- og servicetjenester.

Styret ba derfor i samme styremøte 16.06.2011 høyskolens administrasjon om å fortsette samarbeidet med Kongsberg kommune og andre aktører om et sentrumsalternativ for lokalisering av høyskolen. Høgskolen fortsatte etter dette samarbeidet med Kongsberg kommune og Fylkeskommunen i Buskerud om etablering av en Kunnskaps- og kulturpark (KKP) i Kongsberg sentrum. Sentralt i dette samarbeidet var en målsetting om å videreutvikle Kongsberg som kunnskapsby, sikre studiestedet på Kongsberg som viktig del av den fremtidige høyskole- og universitetsstrukturen og gjøre Kongsberg sentrum attraktivt for næringsvirksomhet, kulturopplevelser og som bosted.

Kongsberg kommune og Høgskolen i Buskerud utarbeidet planer for etablering av en kunnskaps- og kulturakse med lokalisering av høyskolen, fagskolen, bibliotek, kino og andre kommune- og kulturfunksjoner på vestsiden av Kirketorget i sentrum av Kongsberg, og etablering av ny videregående skole og ungdomsskole på østsiden. En gangbru mellom øst- og vestsiden skulle forbinde funksjonene og skape en utdanningsakse. Intensjonen til partene var at "Kongsbergskolen" skulle vektlegge sammenheng og helhet i utdanning basert på de særegne mulighetene byen ville gi for vektlegging av realfag, teknologi og entreprenørskap.

Styret ved Høgskolen i Buskerud behandlet saken i styremøter 11.02.2010, 16.09.2010, 16.06.2011, 23.02.2012, 29.03.2012, 06.02.2013, og 29.08.2013. Styrevedtakene og styresakene følger som vedlegg. I tillegg ble styret ble orientert om saken i møtene 21.06.2012, 11.03.2013 og 22.5.2013. Siden dette var orienteringssaker foreligger det ikke skriftlige styresaker om Campus Kongsberg til disse møtene.

Kongsberg kommune og Bolten Eiendom AS etablerte 14.11.2012 KKP Eiendom AS som skulle forestå utvikling og drift av Kunnskaps- og kulturparken (KKP).

Et fellesstyre ble oppnevnt av Kunnskapsdepartementet 19.11.2012 for å lede arbeidet med integrering av Høgskolen i Buskerud og Høgskolen i Vestfold.

Høgskolen i Buskerud ba i brev til Kunnskapsdepartementet 27.06.2012 og 15.11.2012 om fullmakt til å videreføre samarbeidet med Kongsberg kommune og Buskerud fylkeskommune og anledning til å benytte husleiemidler for lokalene på Raumyr i nye lokaler i sentrum av Kongsberg.

Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20.01.2012 sier at leie av lokaler med lengre varighet enn 10 år, og fremtidige leieforpliktelser på 80 mill. kroner eller mer skal forelegges Fornyings-, administrasjons-, og kirke departementet for uttalelse. Kunnskapsdepartementet la derfor frem sak om leie av nye lokaler for Høgskolen i Buskerud for daværende Fornyings-, administrasjons-, og kirke departementet 22.11.2012. I brevet fra kunnskapsministeren står det: *"Jeg slutter meg til høyskolestyrets ønske om å videreføre samarbeidet med kommunen om sentrumsnære lokaler. Leie av arealer av kommunen og private leietakere i sentrum vurderes som mer fordelaktig for høyskolen og staten enn å bli værende på Raumyr. En campus i sentrum vil gjøre studiestedet til et attraktivt læringssted for ansatte og studenter og øke rekrutteringen til ingeniøruddanningene. Etablering av en utdanningsakse fra grunnskolen til høyere utdanning gir nye muligheter til å se hele utdanningsløpet under ett, og gi nye muligheter for faglig samarbeid. Grunnskoleelever og videregående skoles elever vil være fysisk tettere på høyskolen og Teknologiparken vil ligge nærmere Høgskolen i Buskerud. Økt samarbeid med fagskolen og samfunns- og næringsliv vil kunne øke kvaliteten på utdanningen og forskningen ved Høgskolen i Buskerud"* jf. vedlegg.

På dette tidspunktet forelå det ikke et endelig utkast til leiekontrakt mellom Høgskolen i Buskerud og KKP Eiendom AS. I brevet fra kunnskapsministeren 22.11.2012 ble det vist til samarbeidsavtalen mellom Kongsberg kommune, Buskerud fylkeskommune og Høgskolen i Buskerud av 27.06.2012. Samarbeidsavtalen beskriver en øvre grense for leie og FDV-kostnader for høyskolen som tilsvarer utgiftene høyskolen bruker på Raumyr i dag.

Kunnskapsdepartementet mente det var nødvendig å avklare detaljer og kvalitetssikre leiekontrakten for å sikre statens interesser i et privat leieforhold. Dette ble gjort i flere omganger i perioden fra januar 2013 til mai 2013, jf. brev fra Høgskolen i Buskerud med utkast til leieavtale 12.02.2013 og 23.05.2013.

Kunnskapsdepartementet sendte 23.05.2013 utkast til leieavtale til daværende Fornyings-, administrasjons-, og kirke departementet for uttalelse i tråd med instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor. I brev til Kunnskapsdepartementet 28.05.2013 skriver Fornyings-, administrasjons-, og kirke departementet: *"FAD viser til ovennevnte bestemmelser i instruksjonen og ber Kunnskapsdepartementet redegjøre for hvorfor man mener utkast til leiekontrakt er økonomisk mest fordelaktig for staten, og hvorfor dette vurderes som økonomisk gunstigere for staten enn gjennomføring av statlig byggeprosjekt eller videre leie på Raumyr. En slik vurdering må også inkludere kostnader staten evt. pådrar seg ved å fraflytte egne lokaler."*

I brev av 06.06.2013 til Fornyings-, administrasjons-, og kirke departementet skriver Kunnskapsdepartementet blant annet: *"Leie av arealer i Kunnskaps- og kulturparken Kongsberg kan være mer gunstig enn et statlig byggeprosjekt eller videre leie på Raumyr"*

begrunnet i fordelene ved at ulike aktører samlokaliseres. Konseptet med å innplassere kommunen, fagskolen og høyskolen i samme bygning gir muligheter for sambruk av arealer, som ikke vil være mulig i et tradisjonelt statlig byggeprosjekt i regi av Statsbygg. I Kunnskaps- og kulturparken Kongsberg vil eksempelvis auditoriet være til benyttelse for lærestedene på dagtid og tjenestegjøre som kinosal på kveldstid. I distriktene erfarer vi at andre løsninger enn enkeltstående bygg etterspørres fra noen høyskoler for å løse samfunnsoppdraget. Slike sambruksprosjekter kan være vanskelig å få til innenfor rammene som gjelder for statlig byggevirksomhet. ”

I pressemelding fra Kunnskapsdepartementet 12.09.2013 heter det at: ”Regjeringen gir Høgskolen i Buskerud fullmakt til å inngå leiekontrakt med KKP Eiendom AS om nye lokaler i Kunnskaps- og kulturparken Kongsberg. Dagens leiekontrakt utløper i 2015. KKP Eiendom AS skal oppføre et nytt bygg på Kirketorget i Kongsberg sentrum for Kongsberg kommune, Høgskolen i Buskerud og den tekniske fagskolen Tinius Olsen. I nybygget vil høyskolen og den tekniske fagskolen være samlet med felles bruk av arealer. Høgskolen i Buskerud holder i dag til i lokaler på Raumyr. ”

I brev av 18.09.2013 gir Kunnskapsdepartementet Høgskolen i Buskerud fullmakt til å inngå leiekontrakt med utbygger KKP Eiendom AS.

KKP-bygget er nå under oppføring og skal etter planen stå ferdig til høyskolens semesterstart høsten 2015.

Høgskolen i Buskerud la frem planen om å flytte studiested Kongsberg fra Raumyr til sentrum av byen for Fellesstyret for Høgskolen i Buskerud og Høgskolen i Vestfold i styremøte 14.03.2013. Fellesstyret tok saken til orientering, jf. vedlegg og styrevedtak.

Kostnader

Styret ved Høgskolen i Buskerud forutsatte i sitt vedtak 16.06.2011, jf. ovenfor, at høyskolens totale husleie- og driftskostnader ikke skulle øke. Høgskolen i Buskerud og Vestfolds leie- og driftskostnader for arealer i Kunnskaps- og kulturparken Kongsberg AS vil være 26 mill. kroner årlig, herunder ca. 20 mill. kroner i årsleie og ca. 6 mill. kroner i drift og vedlikehold av arealene, jf. e-post fra Høgskolen i Buskerud til Kunnskapsdepartementet 08.11.2012, 19.11.2012, 29.05.2013 og 3.06.2013. Dette tilsvarer de årlige leie- og driftskostnadene som ville ha påløpt ved fortsatt leie i et fullt oppgradert anlegg på Raumyr, jf. e-post fra Statsbygg 10.06.2013 til Kunnskapsdepartementet og brev fra Fornyings-, administrasjons-, og kirke departementet 12.06.2013 til Kunnskapsdepartementet.

I Kunnskapsdepartementets behandling av saken ble det forutsatt at Høgskolen i Buskerud skulle dekke eventuelle merutgifter ved flytting av studiested i Kongsberg innenfor eksisterende budsjettamme. Dette fremkommer i e-post 16.08.2012 fra Kunnskapsdepartementet til Høgskolen i Buskerud. Kunnskapsdepartementet har ikke bedt om å få en detaljert oppstilling av disse utgiftene fra Høgskolen i Buskerud, da statens samlede utgifter ikke vil øke, gitt forutsetningene beskrevet over.

I sak til styret ved Høgskolen i Buskerud 6.02.2013 fremgår det at høyskolen tok sikte på en avsetning på 3 mill. kroner til flytteprosessen.

- 2) *Har Statsbygg gjennom forberedelsene til flytting av avdelingen på Kongsberg gjennomført studier om eventuell etterbruk av nåværende lokaliteter, og har Statsbygg utredet eventuelle ønskede endringer av nåværende skolebygg?*

Etterbruk

Vi har innhentet informasjon fra Statsbygg om etterbruk av lokalene på Raumyr. Statsbygg har sendt oss følgende informasjon i e-post av 29.08.2014: *"I etterkant av beslutningen om flytting har Statsbygg, i henhold til avhendingsinstruksen, undersøkt om det er andre statlige behov for eiendommen. Det ble ikke meldt tilbake om statlige behov på henvendelsen som ble sendt alle departementer samt Fylkesmannen i Buskerud i desember 2013. Buskerud fylkeskommune planlegger ny struktur for videregående skoler, det er i denne sammenheng etablert dialog med Statsbygg for å vurdere om eiendommen på Raumyr kan være aktuell lokalisering. Utover dette har vi ikke blitt kontaktet av andre interessenter.*

Statsbygg samarbeider nå med Kongsberg kommune om en områdereguleringsplan for et område som omfatter høyskolen parallelt med at vi planlegger salg av eiendommen.

Mulighetsstudiet som ble utarbeidet av Signal Arkitekter for å synliggjøre eiendommens potensial med tanke på å bli en mer attraktiv og moderne campus blir nå bearbeidet for å synliggjøre hvordan eiendommen kan tilpasses andre typer virksomheter."

Vurdering av endringer

Statsbygg gjennomførte en evaluering av brukskvaliteten på Raumyr 25.11.2010 som viste at det var behov for ombygning og oppgradering av lokalene på Raumyr for å møte høyskolens behov for undervisnings- og forskningsfasiliteter. En mulighetsstudie utarbeidet av Signal Arkitekter AS ble presentert for styret ved Høgskolen i Buskerud 24.05.2011. Statsbygg mener at mulighetsstudien viser at det er mulig å oppgradere bygningen på Raumyr til et moderne anlegg for høyskolens virksomhet innenfor dagens husleieramme, jf. brev fra Statsbygg til Fornyings-, administrasjons-, og kirke departementet 31.05.2013.

- 3) *Har Høgskolen i Buskerud fulgt "Utredningsinstruksen" av 24. juni 2005?*

Utredningsinstruksen fastsetter blant annet krav til konsekvensutredning: *"Hver sak skal inneholde en konsekvensutredning som skal bestå av analyse og vurdering av antatte vesentlige konsekvenser av den beslutning som foreslås truffet. Konsekvensutredningene skal omfatte konsekvensene for statlig, fylkeskommunal og kommunal forvaltning og for private, herunder næringsvirksomhet og enkeltpersoner".* Høgskolen i Buskerud redegjorde for følgende forhold:

- Vurdering av behovene for moderne og funksjonelle lokaler for å kunne øke kvaliteten på utdanningen og forskningen.

- Videreføring av leieforhold i et oppgradert anlegg på Raumyr ble vurdert for videre utvikling av virksomheten.
- Økonomiske og administrative konsekvenser ble utredet. Årlige leie- og driftskostnader for nye arealer i KKP-bygget skal ikke overstige eksisterende leie- og driftskostnader på Raumyr.
- Alle parter som berøres av flyttingen og nybygget ble hørt eller var en del av prosessen, herunder blant annet næringsliv i Kongsberg, Kongsberg kommune, Buskerud fylkeskommune, Styret for Høgskolen i Buskerud, Fellestyret for Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Statsbygg.
- Konsekvenser for næringsliv, befolkningen i Kongsberg, byutvikling og miljø ble vurdert.

På denne bakgrunn fant Kunnskapsdepartementet at saken var tilstrekkelig belyst.

4) *Har Høgskolen i Buskerud fulgt "Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor" ved vurdering av flytting av høyskolens avdeling på Kongsberg i denne saken?*

Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor sier at det skal utarbeides funksjonsbeskrivelse dersom det identifiseres et behov for lokaler, forholdet til ledige lokaler skal avklares og leie i markedet eller statlig byggeprosjekt skal vurderes dersom det ikke er ledige statlige lokaler og/eller tomgangsforhold. Instruksen har også generelle krav om leie av lokaler i markedet og instruksen, og sier blant annet: "Dersom ikke utgiften i forbindelse med leieavtalen kan dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettkapittel i hele leieperioden, kreves det særskilt samtykke fra Stortinget før inngåelse av leiekontrakt."

- Høgskolen i Buskerud redegjorde for følgende forhold: Det forelå behovsvurdering, funksjonsbeskrivelse og vurdering av økonomiske konsekvenser.
- De statlige tilgjengelige lokalene ble vurdert.
- Leie i markedet eller statlig byggeprosjekt ble vurdert.
- Vurdering av saken i henhold til instruksens bestemmelser og utkast til leieavtale for KKP- prosjektet ble lagt frem for daværende Fornyings- administrasjons- og kirke departementet.

På denne bakgrunn fant Kunnskapsdepartementet at saken var tilstrekkelig belyst.

5) *Vil kostnadene ved flytting til ny lokalisering i Kongsberg få konsekvenser for kvaliteten på studiene som tilbys studentene? Det vises her blant annet til oppslaget om at skolen må dekke flyttekostnadene over eget budsjett?*

Høgskolen i Buskerud og Vestfold er nylig fusjonert. En stor høyskole er bedre rustet enn en mindre institusjon til å håndtere kostnader til flytteprosessen og brukerutstyr innenfor

budsjettrammen. Statlige høyskoler er nettobudsjettert med anledning til å foreta avsetninger til bestemte formål.

Høyskolen har selv lagt vekt på at en flytting til mer sentrale lokaler i sentrum, og samlokalisering med andre tjenester, ville bidra til å øke studiestedets attraktivitet. Funksjonelle og moderne lokaler kan medvirke til bedre rekruttering av gode studenter og ansatte, bedre faglig samarbeid mellom høyskolen, offentlig arbeidsliv og næringsliv i Kongsberg. Det er også høye forventninger til at lokalene vil legge til rette for økt og bedre samarbeid med den tekniske fagskolen i byen og dermed sambruk av arealer og utstyr.

I Rapport og Planer 2013/2014 for Høgskolen i Buskerud og Vestfold sier høyskolen innledningsvis at: *"For å opprettholde konkurransekraften er det nødvendig å gi studentene et godt og spennende læringsmiljø. Høyskolen brukte derfor mye tid på å utvikle mer attraktive campuser i Kongsberg og i Hønefoss."* Videre påpeker styret i sin risikovurdering at selv om det som et resultat av fusjonen mellom de to høyskolene er økonomiske utfordringer, vil undervisningsaktiviteten prioriteres.

6) *Er det muligheter for senere utvidelse for høyskolen på den tiltenkte lokaliseringen i Kongsberg dersom dette skulle bli ønskelig?*

Høgskolen i Buskerud viser i brev av 04.09.2013 til utvidelsespotensial gjennom i første omgang effektivisering og sambruk med andre aktører i nybygget. Videre kan det gjennomføres bruksendringer innenfor KKP-bygget eller i nærliggende bygninger ved behov for mer areal. Per i dag er det også muligheter for noe utvidelse på Vestsiden i Kongsberg.

Med hilsen

Torbjørn Røe Isaksen